

[Indenrigsministeren]

ministerier og frikommuner, men finder samtidig anledning til at understrege vigtigheden af, at bistanden til frikommunerne er positiv og konstruktiv. Jeg ved, at frikommunerne ikke i alle, men i langt de fleste tilfælde har oplevet samarbejdet med ministerierne således.

Jeg har i foråret 1986 haft en konference med frikommunernes borgmestre og kommunaldirektører om arbejdet og har forstået på dem, at de er særdeles interesseret i en intensivering af disse kontakter mellem os. Jeg er enig i, at en udveksling af erfaringer og synspunkter mellem frikommunerne og ministerierne er en meget vigtig forudsætning for at bevare dynamikken i forsøgsarbejdet. Vi har også haft nytte af at udveksle erfaringer med frikommunerne i Sverige og det svenske civildepartement. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at et frikommuneforsøg nu også er igangsat i Norge.

Regeringen har fra frikommunearbejdets begyndelse været opmærksom på, at det er vigtigt, at erfaringerne med de enkelte forsøg bliver indsamlet og bearbejdet på en sådan måde, at det er muligt at drage holdbare konklusioner af forsøgs erfaringerne både af kommunalbestyrelsen og senere af regering og Folketing.

Det bliver i forbindelse med godkendelsen af hvert enkelt forsøg påset, at frikommunens forslag til erfaringsindsamling (evaluering) er forsvarligt, og der blev i foråret 1986 udsendt en vejledning fra Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut til kommunerne, som er velegnet til at støtte dem i deres overvejelser om evalueringens tilrettelægning. Indenrigsministeriet og Socialministeriet har deltaget i udarbejdelsen af vejledningen.

Det har været regeringens indstilling, at det først og fremmest er frikommunerne selv, som skal styre evalueringsarbejdet. Det er ude i kommunerne, forsøgsarbejdet foregår, og der vil ikke være noget vundet ved at udstede centralt fastsatte regler herom. De fleste forsøg vil utvivlsomt kunne evalueres af frikommunerne selv uden bistand udefra.

Men det gælder ikke alle forsøg, og regeringen er opmærksom på, at navnlig de forsøg, hvis perspektiver rejser centrale politiske, juridiske og økonomiske problemer, bør gøres til genstand for en ekstern evaluering, således at erfaringsindsamlingen – i det om-

fang frikommunen er indforstået med det – forstås af en uafhængig instans. Regeringen er i overensstemmelse med kommunaludvalgets betænkning af maj 1986 om forslaget til lov om frikommuner indstillet på at afsætte de nødvendige midler til dette eksterne evalueringsarbejde, men jeg vil gerne understrege, at det er belystningen af de spørgsmål, der har interesse for den lovgivningsmæssige behandling, der efter min opfattelse kan blive tale om at finansiere fra staten. Det kan naturligvis ikke være sådan, at de enkelte ministerier er forpligtet til at finansiere undersøgelse af spørgsmål, som overvejende er af interesse for de institutter, der udfører undersøgelsen.

Siden vedtagelsen af frikommune-loven af juni 1986 er et stort antal forsøg blevet godkendt. Ministerierne er for tiden ved at gennemgå, i hvilket omfang der er behov for finansiel bistand fra staten til evalueringen af godkendte forsøg. I denne forbindelse bliver andre måder at bistå ved evalueringen også overvejet. F. eks. kan der ved forsøg på skoleområdet blive tale om at gøre brug af Folkeskolens Forsøgsråd.

På Indenrigsministeriets område er det først og fremmest i forbindelse med forsøg angående den kommunale styrelseslov, at der kan blive tale om statslig medfinansiering af evalueringen. Jeg vil derfor ved ændringsforslag til finanslovsforslaget for 1987 foreslå en bevilling på 0,5 mill. kr. i hvert af årene 1987, 1988 og 1989 til evaluering af forsøg på det kommunale styrelsesområde.

4. Der var den 13. oktober 1986 godkendt 104 frikommuneforsøg. Bilag 1 og 2 viser fordelingen af godkendte forsøg på forskellige ministerområder og mellem frikommunerne.

De godkendte forsøg har alle i en eller flere henseender principiel interesse og peger herved fremad mod overvejelser om lovgivningsinitiativer til sin tid. De retter sig mod en række problemstillinger, som kan inddeles i forskellige kategorier.

En sådan inddeling er foretaget i det følgende. Der er tale om en grovinddeling, der skjuler nuancer. Hertil kommer, at de fleste forsøg har betydning for flere af de angivne problemstillinger.

a. Mange forsøg ønsker at afprøve en øget kommunal indflydelse på, hvordan *kommune-*